higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SERTIFIKAAT

FINANSIËLE REKENINGKUNDE N4

(4010164)

13 Oktober 2020 (X-vraestel)
09:00–12:00

Nie-programmeerbare sakrekenaars mag gebruik word.

Hierdie vraestel bestaan uit 11 bladsye en 'n antwoordboek van 8 bladsye.

234Q1B2013

Kopiereg voorbehou

DEPARTEMENT VAN HOËR ONDERWYS EN OPLEIDING
REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

NASIONALE SERTIFIKAAT
FINANSIËLE REKENINGKUNDE N4
TYD: 3 UUR
PUNTE: 200

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Beantwoord al die vrae in die ANTWOORDBOEK wat verskaf word.

2. Lees al die vrae aandagtig deur.

3. Skryf jou EKSAMENNOMMER bo-aan elke bladsy van die ANTWOORDBOEK.

4. Gebruik slegs 'n swart of blou pen.

5. Skryf netjies en leesbaar.

VRAAG 1

Gebruik die inligting hier onder om die tabel te voltooi.

Voorbeeld: Die eienaar het huur ontvang vir die gebou wat hy aan M Duka verhuur, R8 000. Kwitansie no. 03 is uitgereik.

Nr.	Brondokument	Rekenaar gedebiteer	Rekening gekrediteer	Uitwerking op rekeningkundige vergelyking		
				A	O	L
Voorbeeld	Duplikaat-kwitansie	Bank	Huidige inkomste	+8 000	+8 000	

1. Die eienaar het haar kapitaalbydrae verhoog van R600 000 na R750 000,00, deur addisionele kapitaal.

2. Mr Maanda, 'n debiteur wat R3 500 skuld, is insolvent verklaar en 'n deel van skuld moet afgeskryf word. Die prokureurs het jou ingelig dat 'n bedrag van 30c in die rand betaal sal word, en dat die res afgeskryf moet word.

3. Die onderneming het kaskontant (los kontant) vir sy kasregisters verkry deur 'n tjek ter waarde van R500 deur middel van 'n variërende voorskotstelsel te wissel.

4. Die bank het mej Vule se tjek vir R800 teruggestuur. Die tjek is onteer as gevolg van onvoldoende fondse.

[20]

VRAAG 2

Die inligting hier onder is onttrek uit die boeke van Thegu Traders op 31 Oktober 2019. Die onderneming bank by Baroda Bank.

GEVRA

2.1 Doen aanvullende inskrywings in die kontantontvangste- en kontantbetalingsjoernaal en sluit die bankkolomme van al die joernale. (16)

2.2 Boek oor na die bankrekening in die algemene grootboek en balanseer die rekening. (5)

2.3 Stel die bankrekonsiliasiestaat op 31 Oktober 2019 op. (9)

INLIGTING

KONTANTONTVANGSTEJOERNAAL VAN THEGU TRADERS OP 31 OKTOBER 2019

Dok-nr	Datum	Besonderhede	Ontleding van ontvangste	Bank	Verkope	Diverse rekenings	
						Bedrag	Besonderhede
	31/10/19	Totals		63 519	23 500	40 019	

KONTANTBETALINGSJOERNAAL VAN THEGU TRADERS ON 31 OKTOBER 2019

Dok-nr	Datum	Begun-stigde	Bank	Handels-voorraad	Lone	Diverse rekenings	
						Bedrag	Besonderhede
	31/10/19	Totals	88 977	28 500	18 000	42 477	

1. Die bankrekening van Thegu Traders het op 31 Oktober 2019 'n debietsaldo van R64 407 getoon.

2. Die bankstaat het op 31 Oktober 2019 'n gunstige saldo van R116 237 getoon. .

3. Die volgende teks was op 31 Oktober 2019 nog nie vir betaling aangebied nie:

   No.112 R13 848
   No:115 R12 512
   No:116 R8 766

4. 'n Deposito van R117 490 het nie op die bankstaat van Oktober verskyn nie.

5. 'n Tjek vir R11 198 wat van 'n debiteur, V Munei, ontvang is, is deur die bank onteer weens onvoldoende fondse.

6. Die bankstaat het die volgende heffings getoon:

   Diensgelde R590
   Kontanthanteringsgelde R187
   Tjekboek R60

7. Tjek no.112 het verval. Dit is uitgereik aan Ndumeliso Suppliers, 'n krediteur.

8. 'n Tjek vir R5 914 wat van 'n debiteur, O Bongi, ontvang is, is onteer omdat dit 31 Desember 2019 gedateer was.

9. Die bankstaat het 'n deposito van R35 400 getoon. Dit is deur J Ratshilumela direk in die tjekrekening van Thegu Traders inbetaal ten aansien van huur.

10. Tjek no. 121 is verkeerdelik in die kontantbetalingsjoernaal as R5 175 ingeskryf, in plaas van R6 525 soos dit op die bankstaat verskyn. Die tjek was aan Vele Wholesalers vir handelsvoorraad.

11. Die bankstaat het 'n debietorder van R11 490 getoon vir 'n versekeringspremie wat aan MYWAY versekeraars betaal isinsurers.

12. Die bankstaat het 'n kredietinskrywing getoon vir die rente op die lopende bankrekening van R1 086.

13. Thegu Traders se bankrekening is verkeerdelik deur die bank gedebiteer met Tjek no.132, van R78 515. Die tjek is deur Z Tombo gewissel.

[30]

VRAAG 3

Die inligting hier onder is onttrek uit die boeke van Cindy Trading Enterprise.

NA-AANSUIWERINGSPROEFBALANS VAN CINDY TRADING ENTERPRISE OP 30 JUNIE 2019

Verbruiksgoedere voorhande	570
Toerusting	150 000
Lening	87 000
Opgelope inkomste	12 966
Opgelope depresiasie op toerusting	42 732
Onttrekkings	6 300
Los kontant	2 400
Netto wins vir die jaar	28 365
Vaste deposito	48 000
Opgelope uitgawes	7 650
Vooruitbetaalde uitgawes	1 386
Voertuig	240 000
Kapitaal	570 000
Opgelope depresiasie op voertuig	40 680
Grond en geboue	294 000
Bank (Kt)	21 615
Voorsiening vir slegte skuld	900
Debiteurekontrole	21 000
Handelsvoorraad	39 300
Krediteurekontrole	16 980

ADDISIONELE INLIGTING

1. Voorsiening vir depresiasie vir die voertuig en toerusting van onderskeidelik R21 600 en R16 812 is vir die huidige finansiële jaar gemaak.

2. 'n Ou voertuig met 'n opgelope depresiasie van R51 000 en 'n boekwaarde van R39 000 is gedurende die finansiële jaar ingeruil op 'n nuwe voertuig van R120 000.

GEVRA

3.1 Stel die balansstaat op van Cindy Trading Enterprise soos op 30 Junie 2019. (16)

3.2 Voltooi die volgende aantekeninge by die balansstaat:

3.2.1 Eiendom, voertuig en toerusting (20)

3.2.2 Handels- en ander ontvangbare rekenings (6)

3.2.3 Kapitaal (4)

[46]

VRAAG 4

Die inligting hier onder is onttrek uit die boeke van Maduka Trading Enterprise.

BALANSSTAA MADUKA TRADING ENTERPRISE SOOS OP 28 FEBRUARIE 2019

	AANTEKENINGE	2019	2018
BATES			
Niebedryfsbates			
Eiendom, toerusting en voertuie	1	354 710	333 330
Ander finansiële bates	2	25 000	15 000
Bedryfsbates			
Voorraad	3	44 880	23 600
Handels- en ander ontvangbare rekenings	4	6 400	8 510
Kontant en kontantekwivalente	5	160	-
TOTALE BATES		431 150	380 440
EKWITEIT EN LASTE			
Kapitaal	6	397 630	134 340
Niebedryfslaste			
Langtermynlening: First Bank (25%)	7	26 000	176 000
Bedryfslaste			
Handels- en ander betaalbare rekenings	8	4 800	12 500
Bankoortrekking		2 720	57 600
TOTALE EKWITEIT EN LASTE		431 150	380 440

AANTEKENINGE BY DIE BALANSSTAAT

AANTEKENING 1: EIENDOM, TOERUSTING EN VOERTUIE

	Toerusting	Voertuig	Totaal
Drawaarde aan die begin van die jaar	84 650	50 680	135 330
Koste	108 100	70 000	178 100
Opgelope depresiasie	(23 450)	(19 320)	(42 770)
Bewegings			
Toevoegings teen kosprys	20 100	26 970	47 070
Vervreemding teen drawaarde	–	(18 400)	(18 400)
Depresiasie	(2 500)	(4 790)	(7 290)
Drawaarde aan die begin van die jaar	102 250	54 460	156 710
Koste	128 200	76 420	204 620
Opgelope depresiasie	(25 950)	(21 960)	(47 910)

	2019	2018
AANTEKENING 6: KAPITAAL		
Saldo aan die begin van die jaar	85 308	74 252
Plus: Netto wins	5 814	33 556
Min: Onttrekkings	(30 000)	(22 500)
Saldo aan die einde van die jaar	61 122	85 308

ADDISIONELE INLIGTING

1. Die volgende inligting is verkry uit die inkomstestaat vir die jaar geëindig 28 Februarie 2019:

   - Rente op bankoortrekking R185
   - Rente op lening 330
   - Rente op vaste deposito 445
   - Depresiasie 36 450
   - Voorsiening vir slegte skuld 4 500
   - Salarisse 7 000
   - Verkope 124 000

2. Gedurende die finansiële jaar is 'n voertuig met 'n kosprys van R20 550 en 'n boekwaarde van R18 400 vir R19 040 verkoop.

3. Die eienaar het haar kapitaalbydrae gedurende die finansiële jaar met R264 620 verhoog.

4. Onttrekkings aan die einde van albei finansiële jare was soos volg

   28 Februarie 2018: R5 040
   28 Februarie 2019: R23 000

GEVRA

4.1 Jy is die rekenmeester vir Maduka Trading Enterprise, en word gevra om die onderneming se kontantvloeiposisie te bespreek deur die kontantvloeistaat op te stel vir die jaar geëindig 28 Februarie 2019. (19)

4.2 Toon die volgende aantekeninge/berekenings:

4.2.1 Die netto wins vir die jaar (4)

4.2.2 Kontant ontvang van klante/kliënte (3)

4.2.3 Kontant betaal aan verskaffers en werknemers (10)
[36]

VRAAG 5

Mandiwana Traders is 'n onderneming wat in mikrogolfoonde en stowe spesialiseer.

Mandiwana Traders doen van tyd tot tyd voorraadopname. Hierdie inligting is onttrek uit sy boeke op 31 Desember 2019

	Debiet	Krediet
BALANSSTAATREKENINGE-AFDELING		
Kapitaal		225 000
Toerusting	37 500	
Debiteurekontrole	48 765	
Lening: Baroda Bank (12% p.j.)		22 500
Bank	1 875	
Handelsvoorraad mikrogolfoonde (1 Januarie 2019)	113 700	
Handelsvoorraad stowe (1 Januarie 2019)	93 750	
NOMINALEREKENINGE-AFDELING		
Verkope: Mikrogolfoonde		449 800
: Stowe		533 800
Aankope: Mikrogolfoonde	247 800	
: Stowe	293 700	
Vraggeld op verkope: Mikrogolfoonde	3 750	
Vraggeld op aankope: Stowe	22 875	
Krediteurekortings: mikrogolfoonde		8 700
Verkopeterugsendings: Mikrogolfoonde	10 500	
Versekering	12 600	
Administratiewe uitgawes	52 800	
Salarisse	78 000	
Korting toegestaan	3 750	

ADDISIONELE INLIGTING EN AANSUIWERINGS

1. Volgens 'n fisiese voorraadopname op 30 Desember 2019 was die volgende voorhande:

   Mikrogolfoonde R22 800
   Stowe R34 200

2. Mej Madie het 'n stoof teruggestuur wat sy op krediet gekoop het, R3 750. Hierdie transaksie is nie opgeteken nie.

3. Die eienaar het 'n mikrogolfoond, R5 250 en 'n elektriese stoof, R9 750 geneem en aan sy dogter s 'n trougeskenk gegee.

4. Voorraad ter waarde van R37 500 vir mikrogolfoonde is na die departement van stowe oorgeboek.

5. Vraggeld op die aankoopfaktuur vir stowe, R4 800, wat by die onderneming se perseel afgelewer is, is steeds uitstaande.

6. Ingesluit in die bedrag van vraggeld op verkope van mikrogolfoonde was R750, wat 'n vooruitbetaalde bedrag is.

7. Die eienaar het drie stowe ter waarde van R12 750 geneem om aan 'n kinderhuis te skenk.

8. Nedbank het 'n lening aan Mandiwana Traders toegestaan teen 12% p.j. Die lening is gebruik om die voorraad stowe wat deur die onderneming aangebied word, te vermeerder. Maak voorsiening vir rente op die lening.

9. Maak voorsiening vir depresiasie op toerusting teen 20% op kosprys. Alle toerusting is op 01 Maart 2014 aangekoop.

10. Mikrogolfoonde are only sold vir cash. All credit Verkope relate to die sale van stowe. All expenses related to credit Verkope must be recorded under die stowe department.

    Write off die bad debts to die value van R1 125.

11. Allocate depreciation 50/50 to die two departments.

    Allocation van other expenses:

    - Versekering: volgens die vloerspasie
    - Salarisse: volgens die aantal werknemers
    - Administratiewe uitgawes: gelyk tussen departemente
    - Korting toegestaan: volgens verkope

Departement	Aantal werknemers	Vloerspasie
Mikrogolfoonde	6	120
Stowe	9	30

GEVRA

Gebruik die inligting hier bo van Mandiwana Traders vir die jaar geëindig 31 Desember 2019.

5.1 Stel die departementele aankoperekening op en sluit dit af. (10)

5.2 Stel die departementele inkomstestaat vir die jaar geëindig 31 Desember 2019 op. (30)

[40]

VRAAG 6

Fungudimbe is 'n sportklub wat twee jaar gelede naby Makhado geopen het. Dit aanvaar alle mense in en om Makhado wat in verskillende sportsoorte ontwikkel wil word. Lede betaal 'n intekengeld van R250 per jaar.

Op 1 November 2018 het Fungudimbe sportklub die volgende inligting gehad:

A. Die volgende saldo's en totale is op 1 November 2018 onttrek:

	R
Bank	15 800
Voorraad voorhande	2 066
Bedrag verskuldig vir versekering	667
Agterstallige lidmaatskapgelde	1 000
Spaarrekening: 12% p.j.	5 000
Toerusting teen kosprys	6 000
Inkomste vooruit ontvang (lidmaatskapgelde)	1 250
Voertuig teen kosprys	20 000

B. Die tesourier van Fungudimbe kon die volgende inligting oor die sportsentrum op 31 Oktober 2019 voorlê:

ONTVANGSTE		**BETALINGS**	
R		**R**	
Skenking van lede	3 500	Huuruitgawes	6 700
Snoepwinkelverkope	41 230	Lidmaatskapgelde terugbetaal	6 750
Lidmaatskapgelde:		Skryfbehoeftes	600
2018	750	Verversings	4 800
2019	40 000	Honorarium	1 200
2020	500	Versekering	4 480
Rente op spaarrekening	330	Aankope	28 334

ADDISIONELE INLIGTING EN AANSUIWERINGS

- Voorraad voorhande vir die kroeg soos op 31 Oktober 2019, R4 260
- Vyf lede moet nog hulle intekengelde vir 2018 betaal.
- Die komitee vir die sportklub het besluit om enige agterstallige gelde van affiliasiegelde vir die jaar geëindig 2018 af te skryf.
- 1/3 van die skenkings wat deur die klub ontvang is, moet gekapitaliseer word.
- Maak voorsiening vir die uitstaande rente op die spaarrekening
- 'n Bedrag van R200 wat nog vir administratiewe uitgawes betaalbaar is, is per ongeluk in die honorarium-rekening ingesluit.

GEVRA

Stel die volgende rekeninge in die algemenegrootboek-rekeninge op:

LET WEL: Sluit slegs die lidmaatskapsgelde- en handelsrekenings af.

6.1	Handelsrekening	(5)
6.2	Lidmaatskapsgelde-rekening	(10)
6.3	Inkomste-en-uitgawerekening	(13)
		[28]
	TOTAAL:	**200**